

УДК 911.3

Верхотурова О.А.

АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИСТСЬКО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ІСПАНІЇ

Проаналізовано особливості і аспекти розвитку туристсько-рекреаційного комплексу Іспанії. Досліджена історія розвитку курортного господарства Іспанії. Проведено оцінку приморських курортів та наявної курортної інфраструктури.

The features and aspects of tourist-recreation complex in Spain is analyzed. Investigated the history of Spain Resort. The estimation of seaside resorts and spa existing infrastructure.

Постановка наукової проблеми. Не зважаючи на світову кризу, в сфері туризму загалом просліджуються позитивна динаміка. Іспанія входить до трійки лідерів країн за кількістю іноземних туристів. Туризм є найбільш розвинутим сектором економіки. Наявність курортів різного типу відіграє важливу роль у залученні туристів до відпочинку у країні цілорічно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема дослідження туристсько-рекреаційних комплексів країн і теоретичні засади туризмології висвітлені у роботах таких науковців як Фоменко Н. В., Лобода М. В., Стафійчук В.І., Кусков А.С., Мацола В.І., Бейдик О.О., Москаленко В.Ф., Омелянець С.М., Бабаєв К.Д. Прикладний матеріал взято з сайту www.ine.es (Instituto Nacional de Estadística).

Постановка завдання. Метою даної роботи є дослідження історії становлення та структура курортного господарства Іспанії.

Виклад основного матеріалу. Іспанія - країна, яка має надзвичайно цікаву історико-культурну спадщину - володіє відомими туристичними брендами, серед яких імена відомих уродженців країни, окремі об'єкти та цілі міста. [5]

Країна спеціалізується в основному на масовому пляжному туризмі і є одним з головних туристичних центрів світу. На початку 50-х рр. перша

хвиля автомобільних туристів прибула з Франції на берег Коста-Брава. З того часу туризм почав розвиватися прискореними темпами. Кількість туристів вже у 1959 р. склала 4,19 млн. чоловік. Іспанський уряд визнав роль, яку міг би зіграти туристичний сектор у розвитку національної економіки, і почав проводити політику його заохочення різними способами, наприклад, видачею позик для будівництва готелів. У той же час була відкрита економіка країни для іноземних інвестицій і девальвована національна валюта (песета), внаслідок чого Іспанія стала більш привабливим туристичним центром, ніж береги Італії і Франції. На початку 60-х рр. на середземноморському узбережжі були побудовані нові готелі, апартаменти і вілли без яких-небудь загальних планів і координаційних політик. В результаті цього кількість туристів за 10 подальших років зростає більш ніж в 4 рази і досягла в 1970 р., 24 млн. чоловік. Надалі це зростання прискорили експансія повітряного транспорту і відкриття країни для північноєвропейських ринків, зокрема, для Великобританії.

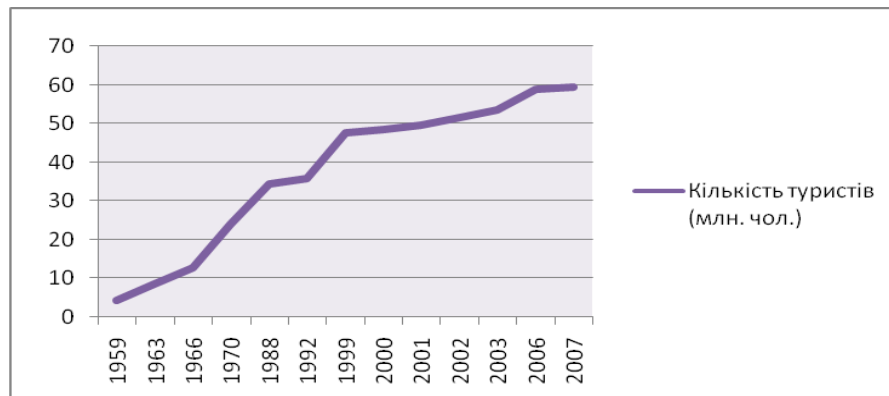

Рис. 1 Динаміка туристичного потоку до Іспанії [на основі даних ВТО]

Туризм зіграв значну роль для розвитку господарства Іспанії, створивши нові робочі місця для 500 тис. чоловік в середині 60-х рр. і 1 млн. – в 1975 р. та генеруючи для країни іноземну валюту (у 1975 р. туризм склав чверть вартості іспанського експорту). В середині 70-х років, в період бурхливого зростання туризму, в Іспанії почалося активне будівництво крупних сучасних готелів для задоволення вимог масового туризму. У 80-х рр. туризм продовжував відігравати активну роль в економіці Іспанії і забезпечив робочими місцями 11% потенційної робочої сили країни, а також склав 33,4% всього іспанського експорту і 9% ВВП країни в 1989 р. Проте протягом 5 років (1988-1992 рр.) загальна кількість іноземних туристів зберігалася на одному рівні – 34-35 млн. чоловік на рік. Це стало результатом конкуренції з боку інших туристичних центрів та загострення екологічних проблем багатьох старих іспанських курортів, що перейшли в стадію зниження життєвого циклу. У відповідь на ці негативні процеси в багатьох курортних районах, особливо пов'язаних з британським ринком, увагу стали приділяти поліпшенню довкілля. З цієї

метою скоротили рух автомобільного транспорту, розбили нові парки, посадили дерева, очистили вулиці і пляжі, а також побудували нові зони відпочинку тощо. Зокрема реконструкції зазнали курорти Бенідорм, Салоу, Торремолінос, Балеарські острови.[5, 7, 11].

На сьогоднішній день Іспанія міцно займає провідні позиції в рейтингу світових туристичних держав, як за кількістю прибуттів, так і за доходами. У 2009 р. країну відвідали 52,2 млн. туристів. Число туристських ночівель виросло на 4% і склало 423,6 млн. Доходи туристичної індустрії – перевищили 32,7 млрд. євро. Це пояснюється певною політикою уряду Іспанії, спрямованою на визнання індустрії туризму провідною галуззю господарства, що дає гігантські доходи до бюджету держави. У 2008 р. безперечними лідерами серед туристичних напрямів в Іспанії були Канарські і Балеарські острови, Каталонія, Андалусія, Співтовариство Валенсії і Автономне Співтовариство Мадрид. Однак, туристи з різних країн мають дещо відмінні регіональні вподобання. [4, 5]

Іспанія має надзвичайно великі можливості для подальшого розвитку курортного господарства, зокрема інфраструктура Іспанії прекрасно розвинена, якісна і різноманітна. За даними іспанського Національного інституту туризму, в Іспанії функціонує 11598 готелів, з яких 1872 категорії 4-5 зірок. В цілому загальна кількість місць розміщення в Іспанії складає 1,04 млн., з яких 86% належить готелям. Найбільша кількість готелів розташована в Каталонії (1197 готелів і готельних закладів), натомість Балеарські острови пропонують найбільший фонд місць розміщення – 301957 місць. До послуг туристів також 58,8 тис. ресторанів і 226 тис. барів, 172 майданчики для гольфу, 27 гірськолижних станцій, 226 спортивних портів, призначених для занять парусним спортом. У цьому секторі працюють 144 тис. службовців. За даними 2009 р. 73,6 % туристів вважали за краще зупинитися в готелях (34,7 млн., чоловік). У родичів і друзів розміщувалися 15% туристів (7,4 млн.), 7% наймали приватне житло. Середній період мешкання в готелях склав 7 днів рівно, тоді як безкоштовне перебування у друзів, в сім'ї або у власному будинку) тривало в середньому 13 днів, а у винайнятому приміщенні – 11 днів. [6, 8, 10]

Іспанія – країна у якій поєднуються усі необхідні фактори для розвитку курортної справи. Доказом цього є кількість різноманітних курортів: бальнеологічні, кліматичні, приморські, гірськолижні.

Найбільш відомі серед бальнеологічних - це Арчена (Мурсія), Ланхарон (Гранада), Пантікосо (Уеска), Віши Каталонія (Жірона), Ла Тоха (Понтеведра), Кестона (Гіпускоа). Вони знаходяться в різних географічних районах – високогірних, прибережних або, як, наприклад, Позо де ла Салуд в Євро, на островах.

Іспанія пропонує туристам різноманітний приморський відпочинок уздовж всього узбережжя Середземного моря, а також на таких популярних островах, як Майорка, Ібіца, Гран – Канарія, Тенеріфе і

Фуертевентура. Відомими курортами є Бланес, Тосса - де - Мар, Плайя - д'Аро, Ллорет - дель - Мар (Коста Брава); Салоу, Камбрілс, Ла - Пінєда, Порт Авентура (Коста Дорада); Бенідорм, Аліканте (Коста Бланка); Марбелья, Естепона, Торремолінос, Малага (Коста - дель - Соль); Тарифа (Коста - де - ла - Луз). Ці курорти розташовані вздовж узбережжя Іспанії. Уздовж всієї берегової лінії та на Балеарських і Канарських островах 480 пляжів відмічено "Блакитним прапором" європейської екологічної асоціації.

Набільш сприятливі умови для кліматичних курортів мають Канарські острови. Найбільші курорти розташовані на о. Гран – Канарія (Лас- Пальмас, Агумейс), та о. Тенеріфе (Санта – Крус – де Тенеріфе, Ла - Лагуна). Основними курортними зонами з континентальним середземноморським кліматом є Аліканте, Бенідорм, Деніс, Альтея, Паламос, Тоса – де – Мар і тд).

В Іспанії до послуг туристів прекрасні можливості для відпочинку на гірськолижних курортах, причому в деяких випадках існує унікальна можливість поєднати катання на гірських лижах з відпочинком на узбережжі. Відомим є Сьєрра Невада, Астун, Вальдескарай , Вальделінарес, Хаваламбре, Формігаль. [1, 4-6, 9, 11-15]

Висновок. На сьогоднішній день країна міцно займає провідні позиції в рейтингу світових туристичних держав, як за кількістю прибуттів, так і за доходами. Іспанія має надзвичайно великі можливості для подальшого розвитку курортного комплексу. Доказом цього є кількість різноманітних курортів: бальнеологічні, кліматичні, приморські, гірськолижні. Саме завдяки ним збільшилась зайнятість населення, поповнюється державний бюджет та розвивається територіальна інфраструктура.

1. *Все об Іспанії.* - Х.: Фолио. - 2005. – 543с. 2. Довідковий портал про Іспанію. <http://ourspain.ru> 3. Інформаційний портал про Іспанію. <http://www.newsspain.ru> 4. Російсько-іспанський портал <http://www.spain.org.ru/index.html> 5. Стафійчук В.І. «Рекреалогія: Навчальний посібник». / В. І. Стафійчук - К.: Альтерпрес. – 2006. – 264 с. 6. Страны мира: полный, универсальный информационный справочник. 3-е издание. – М.: Олма-прес. – 2005. - 639 с. 7. Українсько-іспанський портал. <http://www.spain.com.ua> 8. Сайт туристичної компанії «Союз курорт». <http://www.soiuzkurort.ru/rest/spain> 9. Туристичний портал Іспанії. <http://www.vacaciones.ru/22> 10. Туристичний портал «Куда.UA». <http://embassy.kuda.ua/486> 11. Сайт туристичної фірми «Tur gid». www.spain.turgid.ru 12. Авторський сайт про Іспанію. <http://spain4you.ru> 13. Сайт курорта Бакейра. www.baqueira.es 14. Сайт національної статистики Іспанії. www.ine.es 15. Сайт курорту Вайденурія. www.valldenuria.com